

Procházka za sochou

Milí čtenáři, s posledním číslem jsme se dostali v procházkách za sochou do Poruby. Připomínám jen, že tato část města se měla v nadšeném - a pro zabezpečení pracovních sil pro průmysl i v potřebném - budování bytových objektů v tehdejší socialistické vizi stát novým správním srdcem severomoravské metropole. Úplnost této představy měla být dovršena také kulturními, zdravotnickými, vzdělávacími a odpočinkovými centry. Jedním z nejdůležitějších se tak stal areál Vysoké školy báňské.

TRASA XIV. - Ostrava-Poruba, areál Vysoké školy báňské

1. Tř. 17. listopadu → 2. Studentská (→ 3. zpět Tř. 17. listopadu)

V urbanistickém rozvrhu se stala severojižní komunikační tepna 17. listopadu hranicí na západním okraji Poruby, za níž se od poloviny 60. let minulého století paralelně budovala krajská (dnes Fakultní) nemocnice a areál Vysoké školy báňské (dnes VŠB-Technické univerzity). Komunikace oddělovala nejstarší 1. a 2. obvod od nových funkčně sjednocených areálů. K jejich parcelám se terén poněkud zvedá a o to výrazněji se definuje proti předchozí zástavbě.

Nový, VI. obvod se odlišuje od bytové zástavby v čase a také nejen funkcí budov, ale i charakterem doplňkových objektů. Generální projekt VŠB vznikl pod gescí tehdejšího Stavoprojektu. Vůdčí - a také politicky silnou - osobností projektu byl od počátku arch. Zdeněk Strnadel, který stál v čele týmu architektů, kteří se postupně v dalších dvou desetiletích podíleli na růstu areálu. Generálním dodavatelem stavby byly Vítkovické železárny a investorem Ředitelství školské výstavby Praha. Každá etapa výstavby měla i svůj tzv. výtvarný generel, který definoval nejen výtvarná díla po obsahové stránce, ale i nápisy a plochy pro politickou agitaci. Měly se uplatnit fontány, volné exteriérové plastiky i reliéfy v architektuře až po vnitřní výzdobu. Všimneme si tedy objektů, které můžeme dodnes spatřit a jež většinou doprovázely průtahy zaviněné nedodržení finálních termínů výstavby a někdy i osobní zákulisní pŕtky. O jednom vypovídají strohé archivní zápisy z jednání výtvarných komisí, které schvalovaly podobu i financování výtvarných děl, o druhém pak již jen slábnoucí vzpomínky přímých účastníků nebo náznaky v privátní korespondenci.

Osazování porubského vysokoškolského prostoru sochařskými artefakty poskytuje názornou představu o tom, jak fungovalo centrální rozhodování o umělecké produkci. Díla měla „akceptovat charakter prostoru, jeho architektonickou koncepci i použitý materiál“ a ideově především manifestovat „vztah školy k socialistické společnosti“. Proto byl například ostře sledován projekt tzv. vlajkoslávy před vstupem do budovy rektorátu. Jejimi autory byli architekti Vladimír Svoboda a Koce Krstovský.

Na ústřední rektorátní budově, průčelím orientované ke Třídě 17. listopadu, se dodneška rozpíná působivý reliéf s dvojím názvem - a obojím příznačným - **Rozmach vědy, techniky a civilizace** nebo **Prométheus**. Rozměrné dílo (3 x 15 m) sochaře **Vladislava Gajdy** se rodilo v období 1968-1972, a to s nemalými obtížemi. Původně proponovaný kámen by neunesla fasáda, proto padla volba na měděný plech. Symbolicky rozevřená křídla, v jejichž profilu je zároveň zakódován zrod uhlí, byla v době žádající jasná ideová sdělení přinejmenším podezřelá. Autor musel smysl díla vysvětlovat. Přes těžkosti, doprovázené i navyšováním finančních prostředků, našlo mimo jiné

i mytologické vyjádření nezměrné prométheovské odvahy své zatím trvalé místo. Dosud můžeme ocenit nejen jeho étos, ale i způsob osazení, jímž se nejen zvýrazňuje jinak inertní průčelí, ale také myšlenkový i formální prostup křídel dovnitř budovy. Ve vestibulu ostatně navazuje na průčelní reliéf další Gajdovo dílo - reliéfní stěna **Uhlí a železo**.

Přestože až z poloviny devadesátých let, do příbuzného myšlenkového rámce jako **Prométheus** spadá soubor volně rozmístěných postav před vstupem do rektorátu. **Lidé** jsou dílem pražského sochaře **Olbroma Zoubka**. Sedm mírně gestikulujících postav je orientováno různým směrem, rozcházejí se - a mohou se sejít. Z nich jediný oděný muž řídí pohyb ostatních a polo-oděná žena jeho gesto snad doprovází; ostatní mladé akty představují z nahoty naději vzdělání a vědění. Soubor bronzových plastik je volně průchozí, skuteční adepti technických věd vstupující na akademickou půdu se mohou fyzicky a symbolicky do mlčenlivého společenství zapojit.

Také další sousoší, tentokrát na severním okraji areálu, je inspirováno myšlenkou rozvíjející se vědy.

Pokračování na str. 14

Pane doktore, je mi už sedmdesát a pořád mám chuť na sex. Jsem normální?

Ano, i s takovými otázkami se jako lékař setkávám. A odpověď? ANO! Sexualita je přirozenou potřebou člověka a součástí života v každém věku. Sexualita byla vždy spojována s mládím. Intimní život seniorů, přestože se vždy odehrával, byl však tabuizován, považován za něco nepatřičného, nehovořilo se o něm a odehrával se prakticky tajně. Dá se předpokládat, že člověk, který žil aktivně sexuálním životem již v produktivním věku, bude takto aktivní i ve věku seniorském. Sexualita je velmi individuální záležitostí. Předpokladem je partnerská komunikace a shoda. Pokud se cokoliv líbí oběma partnerům, je to v pořádku, jakkoliv se to ostatním může zdát pohoršující. Vždyť je to jejich sexualita a jejich intimní záležitost.

Bylo provedeno mnoho výzkumů na téma kvalita života ve stáří, význam partnerství/manželství ve stáří apod. Výzkumy prokázaly, že senioři žijící v manželství jsou spokojenější, psychicky vyrovnanější a celkově zdravější. Citová vazba ve stáří může preventivně působit proti demenci, má pozitivní vliv na prožívanou pohodu. Manželé si jsou vzájemnou oporou, stávají se potencionálními vzájemnými pečovateli, což se projevuje při řešení těžkých životních situací. Mají spousty milých i nepříjemných vzpomínek. Ve svém životním partnerovi vidí stabilitu, očekávají pochopení a porozumění, uvědomují si význam partnera a umí ocenit hodnotu společného života. Životní spokojenost poté příznivě ovlivňuje i ostatní sociální vazby. Naopak nedostatek sociálních kontaktů s širším okolím může způsobit tzv. „ponorkovou nemoc.“ Dochází ke vzájemnému zraňování se, obviňování partnera za zklamání životem, a to zejména proto, že člověk je sám pohlcován vlastními chybami, problémy, o kterých nechce/neumí mluvit a nemůže je tak řešit.

Intimita patří mezi důležité aspekty partnerského soužití. Není pravdou, že sex a sexualita jako taková ženy a muže v pokročilém věku nezajímá. Lidský věk se neustále prodlužuje, prakticky každý třetí člověk je dnes v seniorském věku. Tvrzení, že sex seniory nezajímá je tak zcela zcestné. Bohužel se však stále setkáváme s předsudky, které překvapivě mají zejména mladí lidé, jejichž názor na sexualitu je jinak velmi liberální. Mnohdy si škodí i sami senioři, např. když žena podlehne mýtu, že po menopauze již není skutečnou ženou a že je pro muže nepřitažlivá. Muži se zase nejčastěji trápí obavou, že jejich erekce nebude dostatečná. Poruchy erekce přichází plíživě, často jsou doprovázeny jinými potížemi, takže jim zprvu není přikládán velký význam. Reakcí mužů bývá zpravidla obava a úzkost z dalších selhání. Zejména muž, který dříve byl sexuálně aktivní, začíná brát styk jako „bojový úkol“ a dostává se tak pod psychický tlak a v takovém rozpoložení je takřka zázrak dosáhne-li kvalitní erekce a o požitku nemluvě. Je přirozené, že stářím pohotovost k souloži klesá, ke ztopoření je potřeba dotek a tím iniciativa přechází na trpělivou, milující ženu. Sexualita není otázkou vzhledu. Někde jsem četl pěkný příběh. Se sexualitou je to obdobné jako s chůzí; nepřestanete přece chodit jenom proto, že vaše lýtka již nejsou tak pevná a oblá jako v mládí.

Herečka Jane Fondová prohlásila: „*Jsem ve třetí fázi života a nikdy jsem nezažila lepší sex.*“ Někoho to může pohoršit, že takto otevřeně hovoří o sexu. Není však důvod. Jde o to, že starší páry se při milování více než na techniku soustředí na prožitky harmonie, projevy něžnosti, vstřícnosti a vzájemného porozumění. Ženy jsou osvobozeny od starostí péče o děti a strachu před nechtěným těhotenstvím. Považuji za nutné zde zdůraznit, že sexualita je mnohem více než běžný pohlavní styk. Intimní vyjadřování má mnoho forem od držení za ruce, líbání, hlazení, mazlení, masturbace až po orální sex. Tím, že dříve byla masturbace považována za škodlivou, a to i ve vědeckých publikacích, je u některých jedinců, bez ohledu na pohlaví, stále považována za něco nepatřičného, škodlivého, zvrhlého. Následkem jsou poté pocity viny a etické zábrany v sebeuspokojování.

Se stářím se pojí také problematika ovdovění. Jak se však praví: „*Není dobře člověku samotnému.*“ Najít si nového partnera ve stáří není jednoduché, obzvláště pro ženy, které v seniorské populaci jednoznačně převažují. Potřeba blízkosti, intimity, opory, sdílení je zpravidla velmi silnou. Někdy má člověk pocit, že vše, včetně sexuality, je již za ním, že ho už nic nečeká. V takovém případě je nejlepší si uvědomit, že žije teď a tady a že má před sebou budoucnost. A jaká bude, to záleží především na jeho osobním přístupu. Pomoci s hledáním nového partnera mohou internetové seznamky, kluby důchodců, aktivity zaměřené na seniory apod. Nové seniorské vztahy jsou však spojeny s obdobím vzájemného přizpůsobování se, což vyžaduje vysokou toleranci obou partnerů. Pokud však noví partneři toto období zvládnou, mohou se těšit z neklidnějšího a nejvyrovnanějšího životního období. Pro některé seniory je život bez stabilního partnera z různých důvodů nepředstavitelný, nelze se však vyhnout srovnání. Srovnáváme předchozí partnery jako takové, ale také způsoby chování, které byly v předchozím vztahu běžné. Řada ovdovělých či rozvedených seniorů proto raději volí přátelské vztahy s občasným setkáváním. Nedostatek sexuálních aktivit, především starších žen, bývá kompenzován masturbací. Uspokojení emocionálních potřeb však masturbace nenahradí. Lze se setkat s pozdní lesbickou orientací. Časté jsou však také nesexuální projevy intimních vztahů, kdy touha po intimitě bývá kompenzovaná v rodině, především rolí milující babičky.

Odborníci rozhodně doporučují milostný život i v pokročilém věku. Je prokázáno, že vitalita, chuť se milovat prodlužují spokojený život. Stejně jako lze trénovat mozek či jiné orgány, lze posilovat i sexuální funkce. Nenechte se tedy odradit předsudky a mýty o stáří, nevěřte pověrám o smrti při milování, nejsou totiž pravdivé. Nejvíce úmrtí totiž přichází v lůžku, při pasivním odpočívání organismu. Pokud máte jakékoliv obavy o svou sexualitu (působení léků, chronická onemocnění, pooperační stavy apod.), svěťte se svému lékaři, případně vyhledejte sexuologa, terapeuta. Takže pokud to zdravotní stav dovoluje, je chuť a odhodlání, proč rezignovat na sexualitu v pokročilém věku? Jde jen o překonání svých vnitřních bariér.

MUDr. Hugo Přibyl, Ph.D.

A co humor?

Postesk seniorky: „*Pane doktore, nemůžu najít pořádného chlapa.*“

Lékař: „*Tak si pořídte vibrátor.*“

Seniorka: „*No jo, ten mi ale zahradu neposeká!*“

Naplánujte si jarní výlet!

Naše tipy na výlet jsou inspirací, že je rozhodně užitečné nasedět jen tak doma, ale v zájmu dobré pohody a leššího zdraví vydat se na výlet do přírody, procházku do parku, do hor...

Lákají vás první jarní sluneční paprsky ven do přírody? Jaro se skutečně blíží a tady je další náš tip na výlet. V minulém čísle jsme nabídli vycházku do okolí Ostravy. Nedaleko od města Ostravy - v Zátíší ještě zůstaneme právě proto, že se tam dopravíme jednoduše MHD ze zastávky Vřesinská, linkou č. 5. Místo je opravdu ideálním výchozím bodem.

Trasa: Zátíší MHD - Podvihovský mlýnek - Hrabyně RÚ - Zátíší MHD.

Na trasu se vydáme po zelené značce a přes východní okraj Budišovic se dostanete k rehabilitačnímu ústavu do Hrabyně.

Po prohlídce rehabilitačního areálu a kaple sv. Kláry se přesuneme do centra obce Hrabyně. Zde turistickou značku vyměníme za červenou a pokračujeme kolem známého památníku 2. světové války do údolí Ohrozimy.

Na stejnojmenném rozcestí odbočíme na žlutou značku. Ta nás přes západní okraj Budišovic přivede zpět do Zátíší. Z kopečku v Budišovicích se nám odkryje krásný výhled na lyžařský areál "Vaňkův kopec".

A jaké zajímavosti vás potkají na této vycházce?

Krajina je obklopena rozlehlými lesy a vrcholky kopců. Nedaleko jižního okraje obce Hrabyně se nachází areál Rehabilitačního centra, které je tvořeno Ústavem sociální péče pro tělesně postižené, Rehabilitačním ústavem se specializací na pohybové a nervové ústrojí a dům s bytovými jednotkami pro postižené. Toto centrum je zcela bezbariérové a jedná se o jediné svého druhu v České republice. Součástí areálu jsou rovněž kulturní a sportovní zařízení.

V areálu rehabilitačního ústavu byla po roce 1990 vybudována kaple svatě Kláry (vysvěcena 2002) a vzniklo duchovní centrum svatě Kláry.

U severního okraje obce Hrabyně je vybudován Památník druhé světové války. V jeho blízkosti pak najdeme vojenský skanzen. Na vrcholku památníku je rozhledna poskytující velmi pěkný výhled do okolí. Za příznivého počasí odtud můžeme pozorovat nejvyšší horu Beskyd - Lysou horu.

Pověst o vzniku obce Hrabyně

Když ještě silnic nebylo, sedlák z Plesné vezl dříví do Opavy. Cesta byla špatná, blátivá. Nemohl tedy do kopečka, samými „hraby“ porostlého, vyjeti. I dopálil se a ve zlosti shodil svého synka, který na voze spal, dolů. Synek narazil hlavou o kámen a zůstal mrtev ležeti.

Hrůza pojala sedláka. Skryl mrtvolu do hustého křoví a jel do Opavy se vyzpovídat. Ale nemohl dostat rozhrěšení, leč od sv. Otce v Římě. Šel tedy do Říma a sv. Otec uděliv mu rozhrěšení, dal mu obraz Panny Marie. Sedlák musil tam, kde syna zabil, kapli vystavit a tam onen obraz zavěsit, což se i stalo. Vedle kaple pochoval svého syna a vystavěl si tam též malou dřevěnou chaloupku.

Později přistěhovali se v tato místa i jiní obyvatelé, vystavěli zde chaloupky a tak vznikla osada Hrabyně. František SLÁMA: Slezské pohádky a pověsti. Opava: Slezská Kronika, 1893.

***

Pozvánka na turistické vycházky s TJ VOKD Ostrava-Poruba

31.3.

Frýdlant-Ondřejník-Kunčice p. O.
7:57 ČD Ostrava-střed (15 km)

7.4.

Čadce-Vyšní Megoňky-Mosty u Jablunkova

7:41 ČD Svinov (15 km)

14.4.

Bílovec-Fulnek

8:39 ČD Svinov (15 km)

5.5.

od Boříka-kolem Odry-Hošťálkovice
8:00 sraz křižovatka u Vodárny (15 km)

16.5.

Návsí-Filipka-Bystřice

7:21 ČD Svinov (16 km)

23.5.

Kunčice p. O.- Partyzánskými stezkami

7:51 ČD Svinov (14 km)

2.6.

Svatoňovice-Kružberk-Budišov n.B.
8:52 ČD Svinov (15 km)

6.6.

Morávka-Nytrková-Mizerov-Morávka
6:58 ÚAN (16)

Tip na vycházky: Rudolf Kubica
Více info na tel. číslo 602 466 856

Štramberské sudičky byly štědré

Milí čtenáři a také diváci filmů v kinech, či televizi, určitě si ani mnohdy neuvědomíte, kdo dal filmu, který se vám celý líbí, správnou krásu, autentičnost - a to prostřednictvím kostýmů. Mám asi pravdu, protože jen my - skuteční zvědaví diváci - koukáme na film až do posledních titulků. Určitě znáte tu Ježkovu písničku o šatech, které dělají člověka. A to si rozhodně uvědomuje chytrá a nadaná pozorovatelka života kolem sebe, ale také čtenářka moudrých knih, kostýmní výtvarnice, ale také malířka **Alena Schäferová**. Je původem ze Štramberka, kde její očka spatřila štramberskou Trubu před padesáti sedmi lety. Je to neuvěřitelné, protože tato neúnavná a dobře naladěná dáma stále hýří mladistvým elánem. Čas na tom nic nezměnil.

Alena Schäferová, kostýmní výtvarnice, malířka.

Ale k našemu povídání. Viděli jste na obrazovce nebo v kině známý film o účetním Zajíčkovi "Konto separáto", zfilmovaný Páralův román "Milenci a vrazi" anebo pohádku "Tajemství staré bambitky"? To vše - a mnoho dalších - „oblékala“ paní Alena. Také v našem Národním divadle Moravskoslezském v Ostravě vytvořila kostýmy do činohry s titulem „Večeře“. Paní Alena má na svém kontě mnoho filmů, televizních inscenací i divadelních představení v Ostravě, Olomouci, ale i v Praze.

Jak to ale vše začalo?

„Už jste řkala, že jsem ze Štramberka. Žila jsem tam do svých patnácti let a pak se dostala na studia na Střední uměleckoprůmyslovou školu do Uherského Hradiště. Tehdy, ale možná i nyní, byla vyhlášenou uměleckou školou v celé republice. Protože mi šlo kreslení, studovala jsem obor „dekorace“, což bylo vlastně studium plastické malby v architektuře a propagaci. Studium mne naplňovalo a cítila jsem se v tomto oboru dobře. Vysoká škola v oblasti umění je vždycky sázka do loterie. Dostanete se do užšího výběru, ale jste právě za těmi čtyřmi, nebo pěti šťastnějšími...“

Vím jak je těžké na jakoukoliv vysokou školu uměleckého zaměření prorazit. Chce to ale neustrnout, stále individuálně studovat a hlavně tvořit. Aleně se posléze podařilo dostat se do týmu Petra Gleicha v ostravské televizi, který brzo poznal velký talent. Tam pracovala několik let a postupně se dostávala do prostředí filmování i mezi známé režiséry, jako jsou třeba Klein, Zelenka, Polesný, Svoboda a další. A ti si také povšimli tvorby zdejší kostýmní výtvarnice.

„A tak jsem se vlastně dostala k filmu „Ztracená láska“. Byl to vlastně můj první větší počín v navrhování kostýmů pro film. Mezi tím jsem také trochu koketovala s módními firmami, ale to jen krátce. U „oblékání“ filmů jsem se zachytila drápkem a pracovně se přesunula do Prahy.

S manželem máme naše stálé bydliště v Ostravě, ale s oblibou říkáme, že žijeme ve Štramberku. Tam mám maminku, krásný ateliér, tam tvořím a maluju. Poslední dobou to moc často nebývá, neboť práce, která mne hlavně živí a také nesmírně baví mám dost.“

Paní Aleno o vašem malířství vím a tak se o něm také musíme zmínit. Viděla jsem několik vašich výstav i mnohé kresby. Všude dominuje figura a to je opravdu obtížné ztvárnit...

„Ano vystavovala jsem různě v našem kraji, ale také v Lapidáriu v Praze a poslední skutečně velkou výstavu jsem měla v závěru roku 2014 v Žerotínském zámku v Novém Jičíně. Když jsem prostory, kde budu vystavovat prvně uviděla, řekla jsem si, že to snad nezaplním. Ale když jsem přidala retrospektivní věci byly obavy pryč. Výstava trvala poměrně dlouho a zájem o ní mne moc potěšil. Nyní nemám čas věnovat se této výtvarné práci, ale někdy to zase přijde. Ona se ta malířská tvorba s filmovou vzájemně doplňují...“

Trochu jsme odhlédli od kostýmního výtvarnictví, ale hned se k němu vrátíme tím, co nového paní Alena dělá.

„Právě byl dokončen třídílný film „Jan Hus“ s režisérem Jiřím Svobodou. Příprava kostýmů byla samozřejmě náročná, ale díky vybojovanému rozpočtu na kostýmy to snad dopadlo dobře. Na filmu se podílel skvělý tým lidí a mne složitě výzvy k práci baví. Jak vím, bude se promítat v květnu nebo červnu letošního roku a zřejmě se prodá i za hranice.“

S paní Alenou debata příjemně ubíhá, protože toho co dělá anebo připravuje je mnoho. Ona dobře ví, o čem mluví. Má svou profesi prostě v malíčku. A co dále chystá? Bude to sedm dílů filmu „Labyrint“ s režisérem Jiřím Strachem. Bude také „oblékat“ film „Karel IV“, který se má zabývat jeho mládím, s režisérem Václavem Krátkem. Na podzim pak zase nová práce s režisérem Jiřím Svobodou.

Vedle práce je také manželkou a mámou dvou dospělých dětí. I manžel jí velmi pomáhá (např. v ekonomice), jezdí na její premiéry, prostě své ženě fandí.

Paní Alenu Schäferovou obdivuji, protože zvládá velmi náročné úkoly ve své branži, ale dovede se ponořit i do své malířské tvorby. Přitom neztrácí dobrou náladu, šarm ani dobrý vztah k lidem, se kterými spolupracuje. Má samozřejmě ráda také svou maminku, na kterou jí čas musí vždycky vyběhnout, má starost o svou rodinu. Dalo by se říci, že je toho opravdu na jednu „ženskou“ hodně. Ženy dovedou udělat ledacos, když je práce baví a mají v ní úspěch. Paní Alena si užívá úspěchů velkých a vůbec ji to nezměnilo. Nudit se nikdy nebude. Věci, do kterých se s vervou pouští jsou náročné na čas a na umělecké ztvárnění. A tak jí lze jen přát, aby všechny záměry a plány, které má, dobře vyšly. Ať se jí daří zkrášlovat naše seriály i filmy a ať má stále nevyčerpatelnou studnici nápadů.

Hana Kuchařová

Kostýmní návrhy k filmu "Jan Hus".

Historický kalendář Ostravska

Leden - březen

1. ledna 1400 byla vydána listina, již olomoucký biskup Jan X. Mráz zastavil uherskému králi, pozdějšímu českému králi a císaři Zikmundovi hrad Hukvaldy, města Ostravu, Příbor, Brušperk, Osoblahu, Ketř a další. Spojení Hukvald a města Ostravy v jednu zástavu svědčilo o vytváření jednotného hospodářsko-správního útvaru.

3. ledna 1990 prezident republiky Václav Havel navštívil Ostravsko. Jeho první zastávka na cestě z mošnovského letiště patřila Hrabové, kde položil věnec na hrob PhDr. JUDr. Jaromíra Šavrdy. Disident, signatář Charty 77, spisovatel Jaromír Šavrdla zemřel 2. května 1988. Na jeho předčasném skonu (zemřel v pětapadesáti letech) se podepsalo i pětileté věznění.

18. ledna 1945 na nádraží v Ostravě - Svinově byla zastřelena neznámá dívka, která hodila vězňům v otevřeném vlaku osvětivského transportu balíček s jídlem. Ze stejného důvodu byl v Přívoze zastřelen železniční zřízec T. Sava.

Václav Havel u hrobu J. Šavrdy

Na trati mezi Svinovem a Polankou bylo nalezeno 17 mrtvých vězňů. Územím kraje projelo asi 40 vlaků s vězni z koncentračních táborů.

21. ledna 1945 vydal Karl Hermann Frank výzvu pracujícím Ostravska, kde hrozí trestem smrti za neplnění pracovních povinností. Vyzývá pracující, aby dále v pořádku a klidu chodili do práce a podporovali zápas německých armád s "židovsko-asijským teroristickým systémem", který si chce "podrobit pro všechny časy celou Evropu bez rozdílu národnosti." Ostravské báňské podniky slibovaly horníkům za každou směnu, v níž překročí stanovený pracovní výkon, odměnu pět cigaret.

4. února 1620 byla polskými kozáky Lisovčíky přepadena Ostrava a vyloupen kostel sv. Václava, kde měli ostravští měšťané pod dlažbou uschovány své cennosti. Ukradeno bylo pozlacené a stříbrné bohoslužebné náčiní, roucha, oltářní příkrývky a koberce. Lisovčíci vyloupili také radnici, kde bylo podle tehdejších zvyklostí uloženo bohoslužebné náčiní, které nesloužilo každodenní potřebě. O svůj majetek byli připraveni i měšťané, neboť nepřátelský vpád byl tak rychlý, že neměli čas na zabezpečení svých osobních věcí. Na těchto loupeních byla družina polských kozáků osobně zainteresována, protože kromě žoldu měli smluvně zajištěn i nárok na válečnou kořist. Pak Lisovčíci oloupili také obyvatelstvo Hrabové a u Příbora, kde zřejmě odpočívali, rozprodali část kořisti, která by jim při dalším tažení překážela.

4. února 1920 byly obce Antošovice, Hošťálkovice, Koblov, Lhotka a Petřkovice spolu s celým Hlučínskem začleněny do Československého státu. Toto území bylo ztraceno po prohraných slezských válkách a ztráta definitivně potvrzena Vratislavským mírem uzavřeným v roce 1742, kdy císařovna Marie Terezie musela pruskému státu odstoupit téměř celé Slezsko (bez Opavska a Těšínska).

23. února 1945 na Ostravsko v rámci obhlídky nejdůležitějších průmyslových oblastí přijel říšský ministr hospodářství dr. Albert Speer. Svým soukmenovcům, kteří byli pod dojmem nedaleko stojící fronty stále více naklonění myšlence útěku do říše, vysvětloval nutnost udržet výrobu a těžbu uhlí do posledního okamžiku. Teprve jsou-li průmyslové závody bezprostředně ohroženy nepřítelem, zdůrazňoval Speer, je možno uplatnit plán ARLZ, tj. plán "spálené země", spočívající v totálním zničení zbytku toho, co nebylo předtím odvezeno do Německa.

27. února 1915 se v Běchovicích u Prahy narodil herec, člen činohry St. divadla v Ostravě Miroslav Holub. Do ostravského divadla přišel v roce 1949 z Brněnského angažmá. Na ostravském jevišti ztvárnil více než 160 rolí v neobyčejně široké žánrové škále, od postav hrdinských a tragických, až k rolím vysloveně komediálním, od světového repertoáru klasického i současného, až k dílům bytostně českým. Věnoval se také režii a více než 40 let spolupracoval s ostravským rozhlasem. V roce 1946 účinkoval v prvním filmu (Uloupená hranice) a nebylo náhodou, že byl také prvním umělcem, který se objevil na obrazovce při zahájení ostravského televizního studia v roce 1955 přednesem básně Petra Bezruče "Ostrava".

16. března 1895 bylo při výbuchu třaskavých plynů na Dole Hohenegger v Karviné zabito 52 horníků a 15 těžce zraněno. Na sobotní ranní směnu sfáralo v 6 hodin ráno 288 horníků. Po sedmé hodině vybuchly v dole plyny. Výbuch poškodil budovy na povrchu, těžní klec a část štol asi o délce 40 m. I když nešlo vyfárat, část horníků se zachránila větrací chodbou. Většina mrtvých se udusila, někteří byli spáleni, některá těla byla úplně rozmetána. Karvinské neštěstí se dostalo i na jednání vídeňského parlamentu. Někteří z poslanců vyjadřovali pochybnosti, zdali se má na Karvinsku vůbec dolovat, když v tamních dolech zahyne 50% obětí ze všech báňských katastrof v říši.

27. března 1990 v Ostravě zemřel hráč a trenér ledního hokeje Václav Bubník (nar. 1926). S hokejem začínal v rodných Říčanech. V r. 1949 přišel jako posila do Vítkovic, které právě postoupily do I. ligy. Ve Vítkovicích odehrál 11 sezón, což představovalo 200 utkání, v nichž vstřelil 88 gólů. V roce 1952 s celkem Vítkovic získal titul mistra ČSR. V roce 1957 podnikl s vítkovickým celkem zájezd do Číny, aby odehrál několik přípravných utkání na přírodním ledě. Tamější publikum si Bubníka oblíbilo a pro jeho robusní postavu mu přezdívalo "Velký Buddha". V čs. dresu se třikrát zúčastnil mistrovství světa a dvakrát zimních olympijských her.

PhDr. Antonín Barcuch

Kulturní centrum Poruba M. Kopeckého 675, O. - Poruba

Druhý život dětské knihy

Březen, měsíc knihy, je příležitost udělat radost dětem, pro které nemusí být samozřejmostí knížka v knihovničce. Kulturní centrum Poruba v rámci projektu „Druhý život dětské knihy“ pořádá po celý měsíc březen sbírku dětských knih. Literaturu pro děti a mládež můžete donést do Kulturního centra Poruba na Hlavní třídě 583/105 v Ostravě - Porubě v pracovní dny v době od 8.00 do 18.00 hodin.

Odpoledne s Veselými heligonkami

Pozvánka na hudební odpoledne pro seniory, které se pořádá ve středu 18. března od 15.00 hod. v Domově s pečovatelskou službou Astra na ul. I. Sekaniny v Ostravě - Porubě.

Lidovou hudbu i rockenroll zahraje publiku k poslechu TRIO SENIORES. Senioři mají vstup zdarma. Rezervace míst nutná. Akce se uskuteční v rámci cyklu „Moderní stáří“. Vstupenky lze vyzvednout na Hlavní třídě 583/105. Bližší informace získáte na tel. číslech 596 940 851, 52, 58.

Zajímavé Muzeum hraček v OD na Masyrykově náměstí v Ostravě stojí rozhodně za návštěvu. Muzeum oživila několika policemi sbírka překrásných panenek s porcelánovými hlavičkami, které tam přivezla sběratelka **Bianka KLAPOUCHOVÁ** z Dobroslavic.

Paní Bianka hovořila na vernisáži o tom, jak k panenkám vlastně přišla. A říkala, že to bylo u nich v rodině asi nastartováno vášní její maminky. Vernisáž slovem doprovodil známý obdivovatel sběratelů, publicista a spisovatel Milan Švihálek.

Sběratelka se vyzala se ze své lásky k těmto kouzelným, neživým kamarádkám, kterým doma její manžel postavil na jejich zahradě bydliště "Dům panenek". I ten můžete shlédnout, když si do Dobroslavic a okolí vyjdete třeba na jarní výlet. Panenek v různých šatičkách i krojích je tam na pět stovek.

Paní Klapuchová si panenky hýčká - šije, plete, vyšívá pro ně krásné oblečky. Ty, které se najdou někde na půdách trochu poničené dává obdivuhodně dohromady. Na výstavu v centru Ostravy se můžete podívat až do konce května. (haK)

Galerie výtvarného umění v Ostravě

Poděbradova 1291/12, Ostrava 1

Umělecká díla 16. a 17. století od nizozemských mistrů, která ve svých sbírkách uchovává ostravská krajská galerie, veřejnosti zpřístupňuje výstava "Nizozemské umění 16. a 17. století ze sbírek GVUO", která začala v Domě umění na Jurečkově ulici. Mezi téměř čtyřmi desítkami děl najdeme i práce Rembrandtovy.

Výstavu "Nizozemské umění 16. a 17. století ze sbírek GVUO" připravili historici umění a kurátoři Galerie výtvarného umění v Ostravě Renata Skřebská, Jiří Jůza a Gabriela Pelikánová.

Výstava prezentuje celkem 16 pláten, z nichž jedno je zapůjčeno ze soukromé sbírky, a dvacet čtyři grafických listů.

Nizozemské umění prožívalo v 17. století vpravdě zlatý věk a kolekce "holandských" a flámských mistrů ve světových galeriích svou vysokou kvalitou a pestrostí námětů udivují dodnes. V rámci sbírky Galerie výtvarného umění v Ostravě lze pochopitelně představit pouze malý výběr z tohoto bohatství, nicméně některá velmi zajímavá a charakteristická plátina i grafiky dané proveniencí GVUO ve svých sbírkách uchovává a na výstavě zpřístupňuje.

"Místo obvyklé stálé expozice jsme se rozhodli představit veřejnosti alespoň malou část z uměleckých pokladů z depozitářů galerie, které kvůli limitovanému prostoru, jenž Dům umění skýtá, nelze vystavovat v širším měřítku," říká Jiří Jůza, ředitel GVUO, a pokračuje "Tato komorní výstava navíc vhodně tematicky doplňuje přehlídku nizozemské geometrické abstrakce Reductive.NL".

Výstava "Nizozemské umění 16. a 17. století ze sbírek GVUO" je v Domě umění GVUO k vidění do 22. března 2015, a to denně mimo pondělí od 10 do 18 hodin. Plné vstupné činí 20 Kč a zlevněné 10 Kč.

Výstavní síň Sokolská 26, Ostrava

5.3. - 17.4.2015 ZBYNĚK JANÁČEK (1957)

Grafik a pedagog Ostravské univerzity Zbyněk Janáček se v posledních letech zasloužil zejména o rozvoj počítačové grafiky a sérigrafie. Zkoumá nové možnosti minimalismu, op-artu a neokonstruktivismu. Jeho přínos oboru byl v roce 2014 uznán prestižní Cenou Vladimíra Boudníka, kterou v minulosti obdrželi takové osobnosti českého umění jako Dalibor Chatrný, Alena Kučerová, Eduard Ověčáček nebo Oldřich Kulháněk.

20.4. - 22.5.2015

Výstava k akci „Archikultura 2015“
Kurátorem výstavy bude architekt Tadeáš Goryczka a Jaroslav Němec.

28.5. - 24.7.2015 DOROTA SADOVSKÁ (1973)

Malíčka a fotografka Dorota Sadovská patří již dvě dekády k výrazným postavám slovenského výtvarného umění. Absolvovala VŠ výtvarného umění v Bratislavě u profesora Rudolfa Sikory a následně École Nationale des Beaux Arts ve francouzském Dijonu. Její tvorba, soustřeďující se na fenomén lidské tělesnosti (např. v sériích světů a andělů), vyzývá vnímatele ke kontemplaci (rozjímání, přemýšlení, uvažování).

20.8. - 2.10.2015 HANA PUCHOVÁ (1966)

Malíčka a ilustrátorka Hana Puchová je absolventkou ateliéru ilustrace a grafiky profesora Jiřího Šalamouna na Vysoké škole uměleckopřemyslové v Praze (1997). I když vychází ze školení ilustrátorky, dokázala si v malbě vytvořit vlastní specifický originální styl. Maluje s psychologickou přesvědčivostí a výstižností to, co důvěrně zná - portréty přátel, jejich prostředí či netradiční zátiší.

MORAVSKÝ FOLKLORNÍ SOUBOR REPREZENTOVAL ČESKÝ FOLKLOR NA TAIWANU

V závěru loňského roku se členové souboru Ševčík vrátili z cesty na Taiwan. Ve dnech 2.-11.10 předvedli své taneční umění na Nan Ying International Folklore festivalu v Tainan City na Taiwanu. Během deseti dnů zde předvedli repertoár tanců z Valašských Beskyd, kterým se soubor tradičně zabývá, a setkali se s velkým úspěchem.

Nan Ying folklore festival se uskutečnil v regionu Tainan City na Taiwanu. Cílem festivalu bylo předvést kulturu a ducha přátelství mezi národy, která v umění nemá hranice, a přinést odlišnou kulturu obyvatelům Tainanu. Mezinárodního festivalu se účastnilo 90 souborů celkem z 20 zemí světa a 5 kontinentů. V rámci série samostatných tanečních koncertů Ševčík-MFS vystupoval společně se soubory z Filipín, Malajsie, Nového Zélandu, Mexika, Turecka nebo Egypta. Festivalu se účastnily také soubory z Japonska, Itálie, Nepálu, Tuvalu, Mongolska, Singapuru, Ukrajiny a dalších zemí. Koncerty byly v rámci festivalových pódíí přístupné pro veřejnost zdarma. Taneční vystoupení se konala po celou dobu průběhu festivalu, minimálně 1x denně. Taneční vystoupení souboru doprovázela muzika složená z muzikantů cimbálových muzik Úsměv a TOLAR, se kterými soubor již několik let spolupracuje.

„Největší úspěch měly naše figurální pásma valašských tanců, u kterých jsme se dočkali dokonce potlesku na otevřené scéně. Velmi se líbil také typicky valašský zbojnický oděmek, který poutal pozornost především využíváním našich valašek - tradiční zbojnické zbraně. Překvapilo nás, že tradiční točené párové tance byly tentokrát v pozadí zájmu návštěvníků festivalu, přesto i ty si vysloužily velmi vřelý přijetí“ říká Tomáš Svrčina, organizační vedoucí souboru.

Ševčík předvedl téměř celý svůj repertoár a na všech místech, kde vystupoval, se setkal s velkým zájmem a pozorností obyvatel Taiwanu. Tanečníci ale tančili nejen na koncertních pódíích. Navštívili také místní střední školu, základní školu i školku. Na všech těchto místech vždy předvedli v rámci krátké prezentace jak vypadá valašský folklór. Všude se setkali se zájmem o své taneční umění, snahou naučit se alespoň základní taneční kroky a obrovskou pohostinností. Součástí každého takového setkání byla i ukázka některé z forem tradiční Taiwanské kultury. Členové souboru si tak mohli vyzkoušet bubnování na obrovské bubny, tradiční Taiwanské tance, ale také psaní znaků. Součástí návštěvy byla i ochutnávka nejružnější podoby místní kuchyně. Soubor představil také Českou republiku a její tradice, zvláště pak Beskydské Valašsko - jeho zvyky i tradiční oděvy a tance.

V průběhu pobytu na Taiwanu se tanečníci ze Ševčíku setkali se starostou města Tainan, starosty dalších měst, kde se konaly koncerty v rámci šňůry tanečních vystoupení, i s představiteli vlády celé oblasti Tainan city včetně hlavního představitele pana Ching Te Lai. Součástí pobytu byl i taneční workshop, kde se čeští tanečníci naučili základům tradičních Taiwanských tanců a naopak zase členové Taiwanského souboru základům těch našich, valašských. Organizátoři festivalu mysleli také na volný čas členů souboru. Pro tanečnický ze souboru Ševčík i jejich hudební doprovod uspořádali v rámci volného dne výlet k oceánu, do přírodní rezervace i návštěvu místních kulturních památek se zajímavým výkladem.

„O našem pobytu na Taiwanu byla dvakrát přímá zmínka v místních novinách. Kamkoli jsme přišli, budili jsme nezvyklý zájem a pro nás naprosto nezvykle obrovské nadšení. Všichni se s námi chtěli fotit, každý se vyptával na naši zemi. Lidé nám nosili dárky, zvali nás k jídlu a všeobecně byli vůči nám velmi vstřícní a otevření. V hotelu jsme bydleli se souborem z Mexika a Nového Zélandu, se kterými jsme byli v kontaktu a mohli jsme si vyměnit poznatky a zkušenosti nejen o festivalu, ale i o kultuře našich zemí. Něco takového je nezapomenutelný zážitek a tak to i všichni členové našeho souboru vnímají,“ dodává ještě Tomáš Svrčina.

„Cestovali jsme do neznámé země a nevěděli jsme, co očekávat a nač se připravit. Na místě jsme našli pohostinnou a vlídnou zemi plnou úžasných lidí, zajímavé kultury, často bizarní a pro nás zcela nezvyklé, ale o to více fascinující. náš dík patří organizátorům festivalu za skvěle připravený každodenní program, možnost setkat se ostatními soubory z celého světa i ta jejich pohostinnost. Velký dík patří také Folklornímu sdružení České republiky, díky kterému jsme mohli pro nás tak vzdálenou zemi vůbec navštívit.“ doplnil dojmy z návštěvy festivalu za Ševčík-MFS Tomáš Svrčina.

Soubor na Taiwan cestoval na pozvání, které zaslali Folklornímu sdružení České republiky organizátoři festivalu v čele se starostou oblasti Tainan City. Finančně cestu souboru podpořilo Ministerstvo kultury, Moravskoslezský kraj, město Ostrava a Městský obvod Ostrava-Jih.

(bal)

O Ševčíku: Se svou více než 60. letou tradicí patří Ševčík k jednomu z nejstarších folklorních souborů v Moravskoslezském kraji. Soubor v minulosti již vystupoval na prestižních zahraničních festivalech, absolvoval cestu do Japonska, Kanady, Dánska, Francie, Belgie, Portugalska nebo v loňském roce do Itálie. Tradice souboru sahá do 50. let 20. století, kdy soubor vznikl pod záštitou Nové huti v Ostravě a byl složen z pracujících pocházejících právě z Valašska. Souborem prošla řada vynikajících folkloristů a jeho věkové složení dodnes svědčí o zájmu o folklór mezi mladší i starší generací tanečníků. Ševčík spolupracuje s dětským folklorním souborem Holůbek z něhož čerpá nové tanečnický do svých řad.

Nan Ying international folklore festival: Jde o jeden z nejprestižnějších folklorních festivalů na Taiwanu. Koná se každý druhý rok v oblasti Tainan City a účastní se ho soubory z celého světa. První ročník festivalu se uskutečnil v roce 1996. Cílem festivalu je předvést nejen taneční umění jednotlivých pozvaných zemí, ale také se snaží být místem, které umožní propojování mezinárodních skupin v oblasti kultury a umění.

Dvoustránka Krajské rady seniorů

Třicátiny

Již třicet let velmi aktivně pracuje **Městský klub seniorů v Havířově**. Jak nám sdělila jedna z jeho nejaktivnějších členek **paní Marta Bajerová**, v onom „85“ klub začínal se 114 členy.

K dnešním dnům se klub početně rozrostl patnáctinásobně a organizačně se dle zájmu a potřeb svých členů rozčlenil na více spolupracujících klubů.

Město pro přímou spolupráci a koordinaci aktivit a života klubů vyčlenilo pracovnice odboru sociálních věcí paní Miroslavu Lepíkovou a Petru Pospíšilovou, která za svou práci se seniory byla zastupitelstvem oceněna titulem **Osobnost roku 2014**.

Havířovští senioři žijí aktivním životem, o čemž svědčí nejen kvalita a četnost jejich klubových akcí, ale též zapojení do republikových (výstava „Šikovné ruce seniorů“) a krajských akcí, kde se řadí mezi nejaktivnější účastníky.

Senioři nezůstávají stranou ani v běžném životě města, což nejednou ocenili i čelní představitelé Havířova.

Foto: Josef Talaš

Ocenění senioři u příležitosti oslav.

Víte, že...

... v roce 2014 došlo k dalšímu zhoršení sociálního postavení seniorů? I když došlo k plošné částečné valorizaci starobních důchodů, přesto statistické ukazatele jasně hovoří o stagnaci nebo dokonce poklesu. Tak například kupní síla seniorů, nebereme v potaz seniory soudce, se v průměru sice nezhoršila, ale též nezlepšila. A výhled do roku 2015 na tomto konstatování pravděpodobně nic nezmění.

Zarážející ovšem je, že sociální postavení seniorů opět pokleslo, tentokrát o 0,7 procentních bodů.

Věříme, že se vláda probudí a začne plnit své sliby a prohlášení.

70. výročí osvobození

Pomalu ale jistě se blíží slavné dubnové a májové dny, kdy byly uzavřeny nejčernější stránky našich dějin. Oslavme ve svých kolektivech významný den - 70. výročí osvobození našich měst a obcí od fašistického útlatku.

Vezměme na oslavy své vnuky a seznamme je s událostmi před sedmdesáti léty.

Generálmajor Mikuláš Končický oslavil devadesát let

Hejtman Moravskoslezského kraje Miroslav Novák a jeho první náměstek Josef Babka blahopřáli generálmajorovi Mikuláši Končickému, válečnému veteránovi a čestnému občanovi města Ostravy, k jeho devadesátým narozeninám.

Kromě jiného mu předali zlatý odznak s logem Moravskoslezského kraje s poděkováním za jeho hrdinské činy a přáním zdraví a štěstí do dalších let.

Ke gratulantům se přidali také ostravský primátor Tomáš Macura, ředitel Krajského vojenského velitelství Ostrava plk. Jaroslav Hrabec, předseda ÚV Českého svazu bojovníků za svobodu plk. Jaroslav Vodička, honorární konzul Ruské federace v Ostravě Aleš Zedník a další hosté.

Generálmajor Mikuláš Končický v řadách Svobodovy armády bojoval v bitvách na Dukle, u Jasla a jako velitel tanku spolu se svými druhy z 1. čs. tankové brigády a Sovětskou armádou osvobodil 30. dubna 1945 Ostravu.

Havířovští senioři Na výletě v Karlové Studánce.

Moravskoslezského kraje

Pozvání na krajské akce

Období krajských akcí krajské rady se nezapomenutelně blíží. I když o každé jednotlivé budeme podrobně informovat na našich webových stránkách, považujeme za vhodné již dnes představit ty, které si v minulých letech získaly vaši přízeň, a proto je i v letošním roce rádi zopakujeme, ovšem jinde a jinak než v loňském roce.

Na přelomu května/června se uskuteční **SPORTOVNÍ HRY SENIORŮ**. Kromě běžných disciplín bude letos zařazen „seniorský desetiboj“. Nejúspěšnější desetibojaři dostanou možnost reprezentovat moravskoslezské seniory na mezinárodních seniorských hrách, které se budou konat v Olomouci ve dnech 7. až 9. července 2015.

V říjnu můžeme společně prezentovat šikovnost rukou našich seniorů v rámci ostravské výstavy **ŽIVOT BEZ BARIÉR**. Od klubů i jednotlivců k prezentaci přijmeme jejich malířská či jiná rukodělná díla. Rovněž v Ostravě a taktéž v říjnu proběhne přehlídka dalších uměleckých aktivit seniorů. Zpěváci, recitátoři i tvůrci hudebních, tanečních či zábavných pásem a pořadů budou moci prezentovat svůj žánr.

Říjen bude tradičně na pořádání akcí nejfrekventovanější. Hned v prvním dnu měsíce uspořádáme v rámci projektu **POZNÁVÁME SVŮJ KRAJ** exkurze v nošovic-kém pivovaru a v automobilce Hyundai, a téhož dne navštívíme některé památky okresu Frýdek-Místek, kterému se letos budeme věnovat. V říjnu rovněž společně oslavíme **Mezinárodní den seniorů**, tentokrát v bráně do Beskyd- Frýdlantu nad Ostravicí.

I když na některé akce musíme účast početně limitovat, čtenáři SeniorTipu mají výjimečnou možnost své předběžné přihlášky organizátorům zasílat již dnes.

Rada seniorů MSK

Šmejdi opět v akci !

Už to vypadalo, že po mediální kampani a po některých krocích vlády a Parlamentu ČR máme od „šmejdu“ pokoj.

Není tomu tak. Jejich vynalézavost a z toho plynoucí drzost nezná mezí. Ne, že by se úplně vzdali útoků na seniory při tzv. předváděcích akcích, ale co je hlavní, že přišli s novou, daleko nebezpečnější metodou, jak důvěřivé, bojácné a nepozorné seniory připravit o jejich úspory nebo důchody. Jedinou výhodou z globálního pohledu snad je, že ještě značná část seniorů nepoužívá internet, protože právě zde „šmejdi“ útočí. Rozesílají podvodné E-maily s nebezpečnými přílohami, v nichž jsou vloženy „víry“, které po rozkliknutí přílohy „šmejdům“ umožní přístup k ovládacím prvkům počítače, včetně přístupů do internetového bankovníctví.

Dalším novým prvkem je rozesílání E-mailů s „upomínkami“ k provedení platby dlužné částky. Mnozí senioři, v zájmu svého klidu a pokoje, takovýchto pokynů uposlechnou a pár svých stovek nebo tisíců falešným vymahačům zašlou.

Ani další metoda podvodníků není nahodilá. Může se stát, že vás neznámá osoba osloví, že se váš snuk nebo jiný blízký příbuzný nachází v momentálních nesnázích a žádá vás, abyste mu poslali příslušný finanční obnos jako okamžitou výpomoc. Pochopitelně, že se jedná o podvod a nikdo z vašich blízkých tyto peníze nikdy neuvidí.

Jak se tedy „šmejdům“ a dalším podvodníkům bránit ?

1. Nejlépe je odolat nabídce získání věcí na prodejních akcích za „slevu“ a k tomu případnou výhru, a těchto akcí se nezúčastňovat.
2. Neotevírat neznámou internetovou poštu, zejména nerozklíkávat přílohu těchto E-mailů.
3. Nebát se odmítnout falešnou upomínku k platbě, zejména když máte jistotu, že své rodinné účetnictví máte v pořádku.
4. Jednoznačně odmítnout kontakt falešného zprostředkovatele pomoci vašim blízkým a touto cestou neposílat žádné finanční částky.

Forem a metod podvodných jednání na seniorech je celá další řada. Krajská rada seniorů Moravskoslezského kraje v tomto roce opět uspořádá sérii informačních zaměstnání pro zástupce seniorských klubů a organizací, kde se budeme zabývat jak podvodným jednáním, tak i dalšími prvky bezpečnosti seniorů.

Zájemci o účast se mohou již dnes obrátit na pořadatele - Krajskou radu seniorů MSK.

KRAJSKÁ RADA SENIORŮ MSK

www.ms-seniors.cz

Sídlo: U Tiskárny 1, 702 00 Ostrava

tel: 721 515 012 **E-mail: kr-rscr.msk@klikni.cz**

Vzpomínání u příležitosti Dne památky obětí holocaustu

Okrašlovací spolek Za krásnou Ostravu znovu vyvěsil na místě vypálené vítkovické synagogy naučnou cedulku. Naučná cedulka tam byla spolkem instalována již v říjnu 2013, ale bohužel zmizela. Proto bylo rozhodnuto cedulku na místo instalovat znovu, a to na Den památky obětí holocaustu - 27. ledna 2015.

Stejně jako u vítkovické synagogy se okrašlovací spolek pravidelně stará i o další místa v Ostravě, která okrášlil a bohužel je někdo poškodil. Pravidelně například opakovaně odstraňuje spreje a polepy u pamětní desky mlýna. Obnovuje rovněž naučné cedulky, které někdo poškodil nebo ukradl.

Den památky obětí holocaustu byl připomenout znovuokrášením místa, na kterém dříve stála synagoga v Ostravě-Vítkovicích. Toto místo nebylo vybráno náhodou, šlo o vůbec první vypálenou ostravskou synagogu.

Vítkovický templ navrhl přední ostravský architekt a stavitel Felix Neumann. Stavbu pojal jako samostatně stojící halovou dvoupodlažní budovu o rozměrech 26 x 17 metrů s dvojicí věží v průčelí. Vstupovalo se do ní trojicí mohutných dveří, tvořících součást hlavního jihozápadního průčelí, jehož dominantní vzhled se dvěma věžemi a velkým půlkruhovým oknem s motivem šesticípé hvězdy později poněkud potlačila stavba německé obecné a měšťanské školy dívčí na dnešním náměstí Jiřího z Poděbrad.

V prostoru chrámové lodi bylo 160 míst k sezení, hlavní galerie obsahovala 66 míst a na dvě boční galerie se vešlo po 36 osobách. Pozemek, na němž synagoga stála, oddělovalo od ulice železná oplocení na cihlové podezdívce se vstupní brankou.

Templ byl vysvěcen 19. září 1911, o osmadvacet let později, 24. května, jej jako vůbec první ostravskou synagogu vypálili nacisté. Po odklizení trosky zde bylo v roce 1941 zřízeno školní hřiště a jako školní hřiště slouží pozemek dodnes. V následujících červnových dnech pak

padly za oběť nacistickému řádění další ostravské synagogy. Řada míst, kde stavby stály, přitom dodnes zůstává v anonymitě.

Osud, který postihl židovské synagogy, čekal i na jejich návštěvníky. Pod přímým vedením Adolfa Eichmanna byly už v říjnu roku 1939 z Ostravy vypravovány židovské transporty. Z deseti tisíc ostravských Židů zahynulo v nacistických koncentračních táborech 80 procent. Většina z těch, kteří se vrátili, emigrovala do Izraele. Dnes se v celém Moravskoslezském kraji k židovské komunitě hlásí asi 110 lidí.

Vzpomínky z kufříku

tak dokázala smát. Na dívku, která byla ve třinácti letech zavražděna nacisty v nechvalně známém osvětimském koncentračním táboře.

Hanin kufřík (Karen Levine)

V roce 1998 začala mladá Japonka Fumiko Išioka pracovat jako koordinátorka v muzeu pro studium holocaustu v Tokiu. Jejím přáním bylo přiblížit historii holocaustu i mladé generaci. Zdálo se jí, že nejlépe bude začít s nějakým konkrétním předmětem, kterého je možné se dotknout.

Na úplném začátku byl obyčejný kufřík, který zůstal v koncentračním táboře a byl zaslán do Tokijského centra pro zkoumání holocaustu. Jméno Hana Brady tehdy znalo pouze několik málo pamětníků. A právě díky zmíněným pamětníkům dnes můžeme kufřík pootevřít a z temné minulosti vytáhnout pár vzpomínek. Vzpomínek na dívku, již soudičky nadělili spoustu bolesti, ale která se i

Prosbu o zapůjčení nějakého předmětu, který patřil nějakému dítěti, napsala snad do všech židovských muzeí a památníků ve světě: do Polska, Německa, USA, Izraele. Psala i jednotlivým lidem. Všichni ji odmítali s tím, že to co mají je příliš cenné, než aby to mohli poslat malému muzeu až do Japonska.

Fumiko se nevzdávala. Navštívila Osvětim v Polsku a osobně přednesla svou prosbu řediteli muzea. Za několik měsíců opravdu přišel balíček. Byl v něm kufřík, botička, ponožka, svetřík a plechovka jedovatého plynu Cyklon B. Na kufříku bylo napsáno „Hanna Brady, narozena 16.5.1931, sirotek“. Kufřík vzbudil mezi návštěvníky muzea velkou pozornost. Chtěli vědět něco víc o Haně Brady. A tak se Fumiko rozhodla pátrat.

Začala dopisem do Osvětimi. Přišla odpověď, že nevědí nic víc. Fumiko postupně napsala do památníků holocaustu v Izraeli a Washingtonu. Odpověď byla, že o dívce Hana Brady nikdy neslyšeli. A pak nečekaně, v březnu 2000 přišel z Osvětimi další dopis. Stálo v něm, že zjistili, že Hana Brady do Osvětimi přijela z Terezína. Fumiko tedy napsala do muzea v Terezíně.

Po několika týdnech jí přišel plochý balíček. Byla v něm odpověď, že o Hanině osobním příběhu nic nevědí,

PAMÁTKY OBĚTÍ HOLOCAUSTU

Hanin kufřík - silný příběh dvou dětí, které vyrostly v předválečném Československu byl i zfilmován. Více na: <http://www.infilm.cz/cs/filmy/hanin-kufrik.html>.

ale přikládají ze své rozsáhlé sbírky 4500 dětských kreseb pět fotografií obrázků, které nakreslila Hana Brady za svého pobytu v Terezíně. Když byly fotografie kreseb vystaveny v muzeu vedle kufříku, zájem návštěvníků o osobní příběh Hany Brady byl ještě větší. A tak Fumiko pátrala dál. V červnu 2000 napsala znovu do muzea v Terezíně. Odtud ale potvrdili své předchozí sdělení, že o samotné Haně Brady nic nevědí.

V červenci 2000 byla Fumiko pozvána na konferenci o holocaustu do Anglie. Využila této příležitosti k osobní návštěvě Muzea terezínského getha v Terezíně. Na pátrání měla jediný den. Byla proto hodně zaskočena, když zjistila, že je u nás zrovna státní svátek a muzeum je pro veřejnost uzavřeno. Hlavní vchod do muzea však nebyl zamčen a uvnitř budovy zaslechla Fumiko nějaký šelest. Šla po zvuku a v jedné kanceláři objevila pracovníci muzea. Ta ji nejdříve odkázala na dobu, kdy bude muzeum pro veřejnost otevřeno. Když jí však Fumiko vysvětlila, že se musí vrátit do Japonska již následující den, pustila se s ní do hledání.

Ve velké knize s téměř 90 000 jmen mužů, žen a dětí, kteří byli z Terezína transportováni na východ, našly i jméno Hany Brady. Na řádku nad ní bylo jméno Jiří Brady. Podle data nar. byl o 3 roky starší než Hana. Obě ženy usoudily, že to byl Hanin bratr. Fumiko si všimla, že vedle Hanina jména je nějaká značka, jako u všech jmen na stránce s výjimkou Jiřího Brady.

Pracovnice muzea jí opatrně sdělila, že ta značka znamená, že ten člověk nepřežil. Fumiko se chvíli vyrovnávala z krutého zjištění o Haně Brady. Přesto o ní stále chtěla vědět něco víc. Zaměřila svou pozornost na Jiřího Brady. S pracovníci muzea hledaly další hodinu v terezínských knihách. A našly jeho jméno na seznamu vězňů z L417, z terezínského chlapeckého domova. Když pracovnice pročítala i další jména na seznamu, objevila jméno Kurt Kotouč. To jméno znala z knihy „Je mojí vlastní hradba z geth?“, která vyšla v roce 1995. V knize je publikován seznam chlapců z pokoje č.1, který po válce vytvořil Kurt Kotouč společně s Jiřím Brady. Pokud by někdo mohl něco vědět o Jiřím Brady, bude to právě Kurt Kotouč. Pracovnice muzea věděla, že Kurt Kotouč žije někde v Praze. A tak nasměrovala Fumiko do Židovského muzea v Praze.

Fumiko tam dorazila těsně před zavírací dobou a zdálo se, že vrátit ji už dovnitř nepustí. Ale podařilo se. I tentokrát se Fumiko setkala s pochopením pracovnice v kanceláři. Ta začala telefonovat. Vytáčela vždy nové a nové telefonní číslo, které získala z právě skončeného hovoru. Nakonec se dovolala do kanceláře, kde Kurt Kotouč pracoval jako historik umění. Dvě hodiny po zavírací době přišel Kurt Kotouč osobně. Sdílel Fumiko, že Jiří Brady žije v Torontu v Kanadě a dal jí jeho adresu.

Z Tokia napsala Fumiko Jiřímu Brady dopis. Přiložila kopie Haniných

kreseb i básničky, vzkazy a kresby japonských dětí. O měsíc později, v říjnu 2000, dostala Fumiko od Jiřího Brady dlouhý dopis. Vypráví v něm o šťastném Hanině dětství v Novém Městě na Moravě, o její rodině, o všem, co měla ráda, čím chtěla být. Vypráví i o svém osudu. K dopisu byly přiloženy 4 fotografie Hany.

V březnu 2001 přijel Jiří Brady se svou 17letou dcerou Lara Hana na návštěvu za Fumiko a japonskými dětmi do muzea v Tokiu. Navštívili pak ještě Hirošimu, kde studentům a učitelům vyprávěli Hanin příběh. Výstava „Holocaust dětskýma očima“ v Japonsku prošla více než 50ti místy a shlédlo ji přes 52 000 návštěvníků. V roce 2002 vyšel Hanin příběh v Torontu jako kniha s názvem Hanin kufřík. O rok později kniha vyšla již v dalších 20ti zemích a byla přeložena do 17ti jazyků. V roce 2005 byla odhalena pamětní deska Haně Brady na jejím rodném domě č.13 v Novém Městě na Moravě. V roce 2009 se stal Jiří Brady čestným občanem Nového Města na Moravě. V roce 2011 v Novém Městě na Moravě otevírali v rodném domě Hany a Jiřího Brady putovní výstavu „Zmařené osudy“. Vypráví o krátkém životě Hany Brady, její rodiny, rodin dalších židů z Nového Města na Moravě a dokumentuje holocaust obecně.

Od září 2011 byla putovní výstava „Zmařené osudy“ prezentována ve více než 50ti městech a obcích. I v současné době výstava putuje po republice.

Zpracovala Ing. Dagmar Hubáčková
Zdroj: kniha „Hanin kufřík“ a web.
stránky: [estranky.cz-Zmařené osudy](http://estranky.cz-Zmařené-osudy)

Mezigenerační vztahy jsou v současnosti vnímány jako nepříteli harmonické. Od sociologů a psychologů slyšíme o vzájemném nepochopení a zejména o neschopnosti vcítit se do potřeb a problémů druhých. O tom, jaké vztahy panují mezi prarodiči, rodiči a vnoučaty v jednotlivých rodinách rozhoduje celková atmosféra i historie těchto rodin.

Vztahy mohou být ovlivněny věkem, životními zkušenostmi rodičů, dětí, vnoučat - jejich odlišnou rolí v rodině, kulturními vzory a stereotypy. Stejně tak je ale vztah závislý na osobních vlastnostech a přístupech lidí. Jsou dány mnoha faktory, které stojí za pozornost. Jejich pozitivní vývoj ovlivňuje výchovu a formování osobních vlastností a znalostí nejmladší generace.

V rámci ročníků ankety Senior roku vyhlásilo město Ostrava také literární soutěž pro žáky 5.-9. ročníků Základních škol např.

na téma „**Jak vnímám svou babičku, svého dědečka?**“ Do soutěže bylo zasláno množství slohových prací, z nichž vám některé v tomto vzpomínání přibližujeme.

Moje babička

Babička mi často říká, že my, děti, se dnes máme jako prasata v žitě. Protože jsem nevěděl, jak to myslí, zeptal jsem se jí, jak se měla ona, když byla ještě malá.

Každé ráno babička začala tím, že musela nakrmit zvířata, která doma chovali (krávy, prasata, králíky, slepice, psa a další). Já dnes musím nakrmit pouze sám sebe a to mi ještě rodiče snídani chystají. Zvířátka doma nemáme, protože je maminka zakázala.

Potom se vyráží do školy, tak to jsme na tom oba stejně. Jen je tu drobný rozdíl. Já to mám do školy co by kamenem dohodil, kdežto babička musela do školy chodit několik kilometrů. A to třeba v zimě nebylo zrovna lehké.

Po škole babička trávila volný čas se svými kamarády, a protože bydlela na vesnici, prozkoumávali každé zákoutí, tajné cestičky a tajuplné skryše a vymýšleli, kde by co mohli provést. V době babiččina dětství lidé ještě netušili, co je to počítač nebo tablet, ba dokonce ani mobil, což si já dnes vůbec neumím představit. Mé volné chvíle jsou naplněny hrami na různých elektronických vymoženostech dnešní doby, takže jsem na počítači „pečený, vařený“, jak často slyším od rodičů.

Pohádky babička také nemohla sledovat v televizi, neboť žádnou doma neměli, a tak se pohádky šířily vyprávěním. Výhodou tehdejší doby naopak bylo, že se sousedé často navštěvovali a vzájemně si pomáhali. Řídili se heslem: Dnes pomůžu já tobě, zítra zase ty mně. Každá rodina žila ve svém domečku, kde bylo třeba pořád něco opravovat a vylepšovat. To já dnes bydlím v paneláku a vlastně ani nevím, kolik lidí v něm bydlí celkem. Neustále se někdo nový stěhuje sem a starí známí zase jdou jinam.

Dnes už je babička stará a nemocná, ale já ji mám rád, a když můžu, snažím se jí pomáhat. Díky tomu, že se chce učit pořád něco nového, umí už dnes ovládat mobil a dokonce i počítač. Já jí jen občas radím, co a jak má na počítači udělat, aby našla, co potřebuje. Vzhledem k tomu, že babička bydlí docela daleko, často spolu mluvíme „přes skype“, což jsem ji taky naučil já.

Myslím, že se ještě můžu od babičky hodně věcí dozvědět. Nedávno jsem se například od ní dozvěděl, že se spousta potravin dá uchovávat i jinak než jen v lednici, ale třeba ve studni nebo ve sklepě (tedy pokud je to dobrý sklep), nebo se dá zavařovat či různě nakládat. I babička se toho ode mne hodně dozvídá, a když jí budu vyprávět vše, co jsem se naučil, tak se vlastně bude učit i ona. Škoda, že už nemám dědečka, možná bych se toho dozvěděl ještě víc. Možná, že se jednou dočkám toho, že se dědeček stane ze mě a budu zase já vyprávět svým vnoučkům, jak jsme žili, když jsme ještě byli dětmi my.

Patrik Duží, ZŠ Krestova, Ostrava-Hrabůvka

Jak trávila moje babička prázdniny

Moje babička má už dost roků, tak rád poslouchám její vyprávění, které je pro mě až neuvěřitelné.

Babička je sice z Ostravy, ale na prázdniny jezdila na vesnici na Halenkovic ke svému strýci a tetě. Nízký domek, vedle něho chlév s kravami, naproti chlívký s prasaty a uprostřed hnojiště. Dům pokračoval dřevěnou kůlnou s velkými vraty. V ní bylo uloženo topivo, žebříky a hlavně dřevěný vůz s bočnicemi z latí, proto se mu říkalo žebříňák. Ten byl oblíbeným místem dětských her. Posloužil jako byt, tělocvična, hrály se na něm i karetní hry, např. žolík, nebo se zde sešla kapela s pokličkami a vařečkami. Babička s kamarádkami si nejraději hrála s panenkami, na které si šily a háčkovaly oblečení.

Strýček do vozu zapřáhl krávy a jelo se pro krmení. Babička se většinou vezla, ale protože cesta na louku byla do kopce, při zpáteční jízdě pomáhala brzdit. Vzadu na konci vozu otáčela železnou klikou podle pokynů otce a moc se jí líbilo, že může „hamovat“, jak se tomu u nich říkalo.

Když se mlátilo obilí, naložila se sláma na žebřík. Děti stáhly za přivázané popruhy povoz dolů až ke chlívům, kde se otepi ukládaly. S tím často také pomáhaly. Zážitků z dětství má babička mnoho.

Dnes babičce hlavně chybí to kouzelné usínání s cvrlikáním cvrčků, šustěním honících se zvířátek a hudbou rozléhající se celou vesnicí při letních zábavách.

Ondřej Curylo, ZŠ Krestova, Ostrava-Hrabůvka

Dědeček

S dědečkem, rodiči a bratrem žijeme společně. Dědeček celý život pracoval jako horník a potom v hutí. Celou tu dobu se snažil, abychom měli vše, na co si jen vzpomeneme - hračky, to když jsme byli malí, pak počítač, PSP a různé další moderní věci, po kterých my kluci tak toužíme.

Před časem se však stala pro nás všechny událost, na kterou nikdy nezapomenu. Zrovna v době, kdy jsem se chystal do školy, dostal dědeček mozkovou mrtvici. Hrozně jsem se trápil při pohledu na to, jak ho sanitka odváží do nemocnice. Každý den jsem s rodiči za ním chodil a přál si, aby vše dobře dopadlo a bylo to jako dřív.

Dnes je na nás, abychom život dědečkovi ulehčili. Nemoc zanechala následky tím, že špatně vidí. Chodím s ním na procházky a pomáhám mu doma. Máme ho strašně rádi a věříme, že se časem jeho zdraví zlepší. Postarat se o dědečka je to moje povinnost. Víím to!

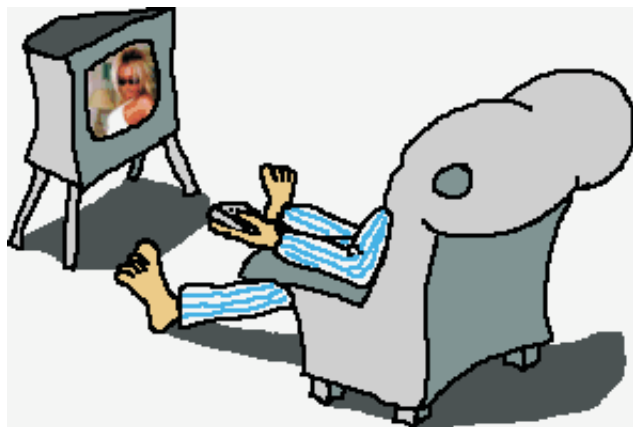
Daniel Meca, ZŠ Krestova, Ostrava-Hrabůvka

Důchodcův pracovní den

Tak jsem si dělal iluze, jak si v důchodu odpočinu, jak se budu věnovat svým koníčkům. Moje představa ideálního dne byla, že si ráno uvařím kávu, uvelebím se s ní v křesle, podívám se na televizi či začnu číst jednu z knih, na které jsem dříve neměl čas. Že budu číst do oběda a pak od oběda až do večera a podle toho, jak bude kniha silná, od večera až do poslední stránky. To je moje představa ideálně stráveného dne v důchodu.

Ale omyl. Ono tomu tak není. Já nemůžu takhle mrhat časem, protože musím dál pracovat. A důvodem je můj nízký důchod. Kdo by to byl řekl, že po celoživotní dřině mi vyměří takovou almužnu, která mi nestačí na pohodlný život s knihou. Tak jsem začal pracovat. Bez pracovní smlouvy, s klouzavou pracovní dobou, bez nároku na dovolenou, ale což je hlavní a pozitivní, s platem, který není zdaněný. Můj pracovní den začíná někdy už v šest hodin ráno. Dopoledne většinou hlídám poštačku. Sotva odejde z našeho domu, vyběhnu v bačkorách k dopisní schránce a vyberu z ní všechny reklamy. Roztřídím si je po stole a pročítám nabídky jednoho supermarketu za druhým. Mám připravenou tužku, papír a kalkulačku. A zaznamenávám si, co je v kterém marketu ve slevě a o kolik procent. Když mám všechno poznamenané, neopomenu se podívat, kdy která sleva začíná. Už večer si připravím nákupní tašky, peníze, abych mohl hned po ránu vyrazit mezi prvními. Kdybych otálel, mohl bych přijít pozdě a regál by byl prázdný. Mohl bych jet autem, ale to by se nákup prodražil. Někdy jedu MHD, protože jako důchodce mám slevu.

Tak například zítra pojedou do Alberta. Mám poznamenané: káva Velvet ze 169 korun zlevněno na 99,90. Vepřová kýta vcelku 1 kilogram zlevněno ze 118,90 na 94,90. Krušovická desítka v plechu z 27,80 na 10 Kč. Šunka nejvyšší jakosti 100 g z 25,90 na dvacku. Cibule šalotka z 29,90 taktéž na dvacku. Woolite 5 l zlevněný o 120 Kč. Ještě večer si připravím čtyři tašky a ráno vyrážím z činžáku. A jelikož Albert není daleko, vydávám se pěšky. Musím jít opatrně sněhem, abych si na náledí nezlomil nohu. Když přicházím k supermarketu, vidím, že zdaleka nejsem první. Pětikorunu už mám připravenou v kapse.

Nejdřív se zastavím v zelenině, 5,90 na čtvrt kile, počítám a беру si tříkilový sáček. Vozík tlačím ke kávě a hledám Velvet, překontroluji, zda je to ten ve slevě a dávám ho do košíku. Sleva je lákavá, tak přidávám ještě jeden. Krušovická desítka za deset korun, no nekup to. Skládám je do košíku vedle sebe. U pultu s masem se ptám na zlevněnou vepřovou kýtu. Prodavačka mi vychválí jednu čtyřkilovou. Přece nejsem žádný troškař, tak přikývnu.

Přemístím se k uzeninám. Šunky si koupím třicet deka. Potom si všimnu cedulky 1+1. Kupte dva, zaplaťte jeden. Beru si tedy čtyři. Bez pětáku úspora dvacka na každém balíčku. A u pečiva vidím, že když si koupím tři koblihy za 5,60, mám je jen po čtyřech korunách. Beru si tedy tři, na každý den jednu. No a nakonec ještě na praní Woolite a jedu k pokladně. Stojím tam frontu. Už si představuji, jak porcuji kýtu na pečení, na řízky a počítám, kolik porcí asi tak z ní udělám, zamrazím a kolik obědů z ní budu mít.

Prodavačka řekne výslednou sumu 1.260,30. Platím v hotovosti. Lístek si pečlivě uložím do peněženky a naskládám všechno do tašek. Pětikorunu z vozíku vsunu do kapsy na zitrěk. Plazím se, vytižený jak soumar pomaloučku po náledí k domovu. Nejsem sám. Některé babky mají tašky na kolečkách. Taky si takovou koupím, ale počkám, až bude ve slevě. Doma si všechno odsouhlasím a spočítám, že jsem ušetřil 793,20 Kč. To je moje dnešní mzda, můj dnešní výdělek. Nezdaněný, prosím. Dosud. Než začnu porcovat kýtu, ještě skočím do schránky pro dnešní letáky, abych měl práci na zítřka. Musím pracovat. Kdybych takhle pracoval každý den, tak si vydělám víc, než činí můj starobní důchod. Jen kde na to brát. A navíc mě mrzí, že při mé práci nemám nárok na dovolenou.

Marta Urbanová

Strážníci informují občany

Už více než rok platí zákon č. 45 z roku 2013 Sb. O obětech trestných činů, který dal státu nástroje k účinné pomoci lidem, na nichž byl čin spáchán. Město Ostrava realizuje projekt určený nejen obětem trestných činů pod názvem "Doplnění služeb pro oběti trestných činů", na jehož aktivitách se strážníci městské policie podílejí.

Občané mohou získat informace o projektu, o pomoci obětem trestných činů nebo o prevenci na besedách nebo při infokampani. Za vyplnění krátké ankety obdrží dárek v podobě předmětu pro svou osobní ochranu. Informace si občané mohou prostudovat v klidu domova, protože jsou pro ně připraveny praktické tištěné příručky a karty.

Mimo chystané akce se senioři mohou s dotazy obrátit na kteréhokoliv strážníka nebo navštívit stacionární centrum prevence městské policie na ulici Alberta Kučery 31 v Ostravě - Hrabůvce, kde jim strážníci nabídnou informace a potřebnou pomoc. Informace získají rovněž na telefonním čísle 595 781 324.

V projektu "Doplnění služeb pro oběti trestných činů" budou strážníci úseku prevence k dispozici občanům v prostorách zdravotnických zařízení. Termíny chystaných akcí jsou dostupné na www.mpostrava.cz

**!!! POMÁHÁME
OBĚTEM
TRESTNÝCH
ČINŮ**

Procházka za sochou

Pokračování ze str. 1

Práce (původně Nová doba nebo Nový věk), kompozice z cínového plechu z let 1976-1977 (obr. viz. str. 1). je dílem pražského autora Rudolfa Svobody. Od pracovních námětů té doby se výrazně liší „futuristickou“ stylizací; postavu dělníka doprovázejí fantaskně tvarované technické fragmenty, které v dané chvíli naznačují budoucnost.

Nepříliš dobrou práci před budovou menzy můžeme pominout, snad jen pro úplnost připomenout, že jde o studentskou práci **Lukáše Řezníčka** z roku 2007. **Tvář se slzou** může vyvolat otázku, proč právě ona a proč právě na tomto místě. Třeba se na ni dá odpovědět...

Budete-li se dívat pozorně, cestou ke kolejím VŠB na nízké pasáži spojovací chodby vpravo najdete nízký reliéf se stylizovanou postavou **Havíře**. Vytvořil jej v roce 1961 ostravský sochař **Karel Vávra** a jeho dílo uchovává v sobě historickou paměť na původní budovu Hornicko-geologické fakulty VŠB (předtím Učitelského ústavu) ve Slezské Ostravě. Reliéf byl odtud v roce 1982 přemístěn do Poruby, budova po roce 2000 stržena a na jejím místě vyrostl obytný komplex Podkova.

V atriu mezi bloky kolejí minete ještě dekorativně upravenou **kašnu s keramickými objekty**, složenými z polychromovaných, různě profilovaných disků. Je dílem **Jiřího Myszaka** z přelomu 70. a 80. let.

Nakonec mezi bloky kolejí může být cesta zakončena ohledáním asi sedmimetrové **Stély** z let 1966-1967. Asi bychom netipovali na práci **Jindřicha Wielguse**, jehož dílo je zaměřeno na figuru. Zde se sochař nejspíše podvolil dobovým nefigurativním trendům, aniž se s nimi ztotožnila jeho přirozenost. Objekt navíc místy povrchově degradoval, zřejmě kvůli technologické nedůslednosti ve spojení betonu a pryskyřice. Je však také svým způsobem pamětí a dokladem doby, která i do ostravského prostředí přinesla nové podněty abstrakce.

Jindřich Wielgus - Stéla   **Jaromír Gargulák - Myslitel**

Na Studentské ulici můžete využít městskou dopravu, nebo se vrátit okružem zpět na výchozí bod trasy. Kousek níž na obvodu areálu VŠB před novou aulou balancuje na kouli bronzová postava **Myslitele**. Je časově posledním sochařským opusem souvisejícím s porubskou akademickou zónou, na plintu (základové desce) datován 2006 a signován JG, což znamená autorství **Jaromíra Garguláka**. A schválně: dojdete-li až k **Mysliteli**, zamyslete se nad jeho podobou i pojmenováním. Třeba najdete souvislosti nejen v předminulém století ve Francii, ale i v jedné kovářské dílně na Valašsku. Pokud ne, literatura nebo Google určitě prozradí.

Příště se přesuneme na sousední terén VI. obvodu a projdeme se areálem porubské Fakultní nemocnice.

Marie Šťastná

Velikonoční výstava

Vystaveny budou ruční práce členek klubu seniorů Společnosti senior

v klubovně Společnosti senior Na Jízdárně 18, Moravská Ostrava

26. března 2015 od 10.00 do 16.00 hodin.

Těšíme se na Vaši návštěvu.

Srdečně zve Společnost senior

Akce Společnosti senior podporují: Statutární město Ostrava, Městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz

PŘEDSTAVUJEME KLUBY

Víte co je Geocaching?

Jednou ze základních myšlenek geocachingu je umísťování keší na místech, která jsou něčím zvláštní a mohla by být turisticky zajímavá. V úkrytu keše/cache je pak umístěna informace o daném místě, jeho zvláštěnostech či zajímavostech.

V mnoha případech je spojen i s úkolem pro nálezce keše. Dá se tedy říci, že je to hra na pomezí sportu a turistiky. Podmínkou při hledání je mít navigační systém GPS, pomocí kterého skryté schránky hledáte. Po objevení schránky a zapsání se do "logbooku" ji nálezce opět uschová a zamaskuje.

O tom, že se senioři nevyhýbají žádným aktivitám nám napsali senioři z Městské organizace důchodců České republiky v Ostravě, kteří založili novou zájmovou organizaci s názvem Kačeři. Zabývá se právě geocachingem.

* * *

Scházíme se v klubovně Městské organizace Svazu důchodců ČR v Ostravě-Porubě na ul. Marie Majerové 1733/6, kde plánujeme společné výlety za účelem hledání keší. Svůj koníček provozujeme společně již od loňského léta. Za tu dobu jsme navštívili mnoho zajímavých míst, kam bychom asi nikdy nešli, dozvěděli se o nich nové informace. Také jsme našli důmyslné skryše a schránky.

Keš ze starého PC, malé divadlo, lesní domeček atd. Radost máme z každé nalezené keše.

Abychom nebyli jen sběrači krabiček, založili jsme keš (schránku) „Aktivní senioři“. (GC5CZ2J). Je věnována všem aktivním ostravským seniorům a seniorům „kačerům“, kteří si našli zálibu v geocachingu. V listingu (popis keše) se píše: „Rok 2000 byl vzácnou příležitostí k výsadbě stromů, které zkrášlí a zlepší naše životní prostředí.“

Mottem programu výsadby stromů milénia je slogan „Tisíc stromů pro nové tisíciletí“. Program vznikl ve Výzkumném ústavu lesního hospodářství a myslivosti v Jílovišti.

Této iniciativy se chopili esperantisté členové Městské organizace Svazu důchodců v Ostravě-Porubě, spolu se studenty Gymnázia Olgy Havlové. Dvě lípy byly 9. dubna 2002 slavnostně vysazeny v blízkosti Gymnázia Olgy Havlové a Klubovny Městské organizace svazu důchodců ČR. Za podpory ÚMOB Poruba byly obě lípy doplněny balvany, na které byly upevněny smaltované tabulky a upraveno celé okolí. V Ostravě Porubě tak rostou dvě lípy, které zasadily dvě generace. Nejstarší generace důchodci, a nejmladší generace studenti gymnázia.

Vysazené stromy se mají čile k světu. Bohužel po kácení starých stromů v okolí v lednu 2015, je jedna lípa poškozena a rovněž zmizela smaltovaná tabulka s nápisem upozorňujícím na to, že strom vysadili studenti gymnázia.

Tabulka u Stromu milénia.

Máme také své internetové stránky / <http://www.zo-07-kaceri.webnode.cz> - kde se o našich aktivitách můžete dozvědět víc, případně se k nám přidat. Na jaře se chystáme uskutečnit malou instruktáž „Jak se stát kačerem“. Přijďte mezi nás! Podmínkou je GPS a internet.

Daniela Prošková

Vydává Společnost senior, občanské sdružení za přispění grantu Statutárního města Ostravy, Městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz a Statutárního města Havířov.

Zodpovědný redaktor: Ing. Ludmila Holubová
 Redakční rada: MUDr. Hugo Přibyl, PhD., Marie Kalinová,
 Ing. Jiří Muladi, Hana Kuchařová, Eva Mudrová.
 Registrační značka MK ČR E 14221
 Adresa redakce: Společnost senior, Na Jízdárně 18,
 702 00 Moravská Ostrava
 IČO 265 95 982
 Tel.: 724 276 672 ; 728 466 105
 e-mail: info@seniortip.cz

www.seniortip.cz

40. výročí festivalu vážné hudby

Mezinárodní hudební festival Janáčkův máj letos oslaví 40. výročí.

Historie festivalu vážné hudby v Ostravě sahá až do poválečných let minulého století. Poprvé před Ostravany zvedl taktovku dirigent Otakar Trhlík. Bylo to 8. 5. 1950. Festival měl v následujících letech několik pojmenování, teprve v roce 1976 získal dodnes nesoucí oficiální název Janáčkův máj. Jeho příznivci tak letos uctí dvě výročí zároveň, 65 let od vzniku festivalu klasické hudby v Ostravě a 40 let Janáčkova máje s navazující tradicí.

Na Janáčkově máji 2015 vystoupí sólisté a soubory z Polska, Německa, Holandska, Francie, Velké Británie, Ruska a České republiky. Janáčkova filharmonie Ostrava se svým šéfdirigentem Heiko Mathiasem Förstem letošní festival zahájí.

Výjimečným projektem je pořádání Dne slezských varhan, který zahrnuje čtyři navazující koncerty ve čtyřech kostelích během jediného dne, v Hlučíně, Ludgřovicích a v Ostravě (kostel sv. Václava a Janáčkova konzervatoř). Představí se v něm varhaníci Petr Rajnoha, Petr Čech, Pavel Rybka a Tomáš Thon.

Bohatá bude rovněž nabídka komorních orchestrů. Z Holandska přijede Amsterdam Sinfonietta, která doprovodí klaviristu Rafala Blechacze, vítěze Chopinovy soutěže ve Varšavě, z Polska přijede Wrocław Baroque Ensemble, z českých souborů to bude Janáčkův komorní orchestr, Collegium musicum Brno a Camerata Zlín.

Impozantní je letošní přehlídka klavíristů: kromě Paula Lewise a Rafala Blechacze vystoupí dále Jonas Vitaut, Karel Košárek a Martin Kasík. Vedle

jazzového tria Josefa Vejvody se představí i mezinárodní jazzová formace legendárního českého kontrabasisty Františka Uhlíře.

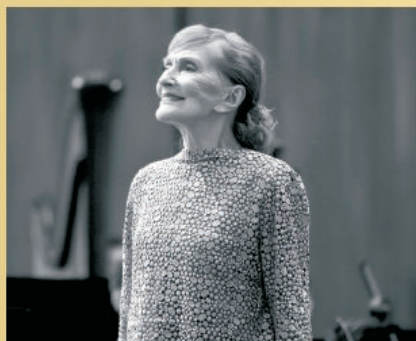
Zajímavostí letošního festivalu bude koncert Brněnských violoncellistů se sopranistkou Marií Fajtovou s originálním programem, neméně zajímavým bude hudebně dramatický večer se Soňou Červenou. V sólových recitálech se představí violoncellista Jiří Bárta a houslista Ivan Ženatý. K vrcholům festivalu bude jistě patřit i pěvecký večer Adama Plachetky s áriemi světových operních tvůrců.

Na závěrečném koncertu 8. 6. 2015 poprvé v Ostravě zazní Symfonie č. 3 d moll jednoho z největších symfoniků Gustava Mahlera. Tímto monumentálním dílem uzavře Česká filharmonie s šéfdirigentem Jiřím Bělohlávkem jubilejní festivalový ročník.

Janáčkův máj
40. ROČNÍK MEZINÁRODNÍHO
HUDEBNÍHO FESTIVALU
24.5. – 8.6. 2015
WWW.JANACKUVMAJ.CZ

JANÁČKŮV MÁJ I V LETOŠNÍM
JUBILEJNÍM ROCE MYSLÍ
NA SVÉ VĚRNÉ POSLUCHAČE
Z ŘAD SENIORŮ

Jednak je výše vstupného stanovena v rozmezí 80 – 100 Kč, jednak koncerty nezačínají později než v 19 HODIN.

Janáčkův máj nabízí programy přístupné širokým vrstvám posluchačů, a to i tzv. nepřipraveným. Jednotlivé koncerty mají vždy jednotící programovou linii, takže nedochází k žádným překvapením: JAZZOVÝ PODVEČER, KLENOTY EVROPSKÉ OPERY, ITALSKÉ BAROKO V HUDBĚ, POCTA HOUSLÍM, JAZZOVÝ SYMFONICKÝ KONCERT. Některé z koncertů jsou doplněny úvodním slovem ředitele festivalu Jaromíra Javůrka. Některých se zúčastní i autoři nebo interpreti koncertu.

VYPLŇTE SVÉ MÁJOVÉ VEČERY KRÁSNOU HUDBOU
A OSLAVTE NAŠE ČTYŘICÁTINY S NÁMI!

